

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2



Суми
Сумський державний університет
2020

посилення кримінальної відповідальності, адже це дасть змогу застосовувати оперативно-розшукові заходи, що дасть можливість виявляти не тільки посередників, а ще й організаторів за кордоном.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
2. Митний кодекс України: Закон України від 13 бер. 2012 р. №4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44-45, 46-47, 48. Ст. 552.
3. Кримінально некарана контрабанда. 2019. URL: <http://cost.ua/news/762-kryminalno-nekarana-kontrabanda/>.
4. Статистична інформація Генеральної прокуратури України. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113656&libid=100820&c=edit&_c=fo#.

ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

Полянська Є. А.

Студентка В курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Ільченко О. В.

к. ю. н., доцент, доцент кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Забезпечення право на життя, свободу, особисту безпеку, на повагу до приватного та сімейного життя, заборона тортур, дискримінації є головними обов'язками держави.

Домашнє насильство – проблема, яка стоїть перед суспільством не одне десятиріччя. Але якщо декілька десятиріч це вважалося звичайною практикою, і суспільство (держави) не втручалося у справи окремої сім'ї (приватне життя). Так, наприклад, в Україні 67% жінок (від 15 років) зазнають різного роду насильство (психологічне, фізичне, сексуальне), щороку гинуть приблизно 600 жінок від домашнього насильства [1]. Тому на сьогодні цьому приділяється не аби-яка увага, держави зрозуміли, що це важлива суспільна проблема та почали застосовувати заходи боротьби з домашнім насильством. Зрозуміло, що з боку держави найпершими заходами є заборона на законодавчому рівні та встановлення відповідальності за вчинення домашнього насильства.

Так, в Україні у 2001 році був схвалений Закон України «Про попередження

насильства в сім'ї» № 2789-III, яким було визначено правові і організаційні основи попередження насильства в сім'ї, органи та установи, на які покладається здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї [2]. Натомість, цей Закон не був ефективним, бо не містив ефективного механізму припинення такого насильства, заходів впливу на кривдника та допомоги постраждалим особам.

На міжнародному рівні запобігання та протидія домашньому насильству та насильству за ознакою статі було здійснено міжнародною угодою – Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція), яка набула чинності 1 серпня 2014 року. Враховуючи євроінтеграційні процеси в Україні, влада не могла залишитися осторонь, тому Стамбульська конвенція була підписана, а на національному рівні у 2017 році були прийняті відповідні нормативні акти: Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами». Кримінальна відповідальність за домашнє насильство вступила в силу лише з січня 2019 року.

Проте прийняти акти не є достатньо, влада повинна забезпечити дієвий та ефективний механізм реалізації цих норм. Тому, окрім відповідальності (адміністративної та кримінальної) законодавством передбачені обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство (стаття 91-1 Кримінального кодексу України).

Можемо надати таку характеристику обмежувальним заходам:

- Застосовуються щодо осіб які вчинили злочин, пов'язаний з домашнім насильством;
- Застосовуються у випадку призначення покарання не пов'язаного з позбавленням волі, або у випадку звільнення від кримінальної відповідальності, або у випадку звільнення від покарання, у випадках передбачених Кримінальним кодексом України;
- Застосовується судом;
- Перелік можливих заходів міститься в Кримінальному кодексі України;
- Суб'єкт до якого можуть бути застосовані заходи: повинен вчинити діяння, пов'язані з домашнім насильство, досягти 18-річного віку.
- Строк застосування: від 1 до 3 місяців, з можливістю продовження не більше як на 12 місяців.
- Контроль за виконанням здійснюють органи пробації, за місцем проживання

особи до якої застосували заходи [3, с. 47-49].

Слід відмітити, що аналогічні заходи передбачають положення законодавства у більшості Європейських країн. Проте в Україні постає проблема реалізації затверджених норм.

Обмежувальні заходи застосовуються виключно до осіб, що вчинили злочин, пов'язаний з домашнім насильством. І тут виникає перша проблема, а саме кваліфікація, що саме відноситься до злочинів, пов'язаних із домашнім насильством. Так, у своїй Ухвалі від 28.11.2019 року у справі № 453/225/19 ВС зазначив, що поняття домашнє насильство має комплексний характер, регламентується у різних сферах суспільних відносин, а тому при встановленні змісту поняття «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» слід виходити із конкретних фактичних обставин вчиненого насильства щодо особи, а не юридичної оцінки дій винуватця, тому формулювання «злочин, пов'язаний з домашнім насильством» слід визнати оціночним поняттям, а не відсилочною нормою лише до ст. 126-1 КК України [4].

Не можна не звернути увагу на те, що відповідно до диспозиції статті 91-1 Кримінального кодексу України суд може застосувати обмежувальні заходи, проте не зобов'язан, отже можуть мати місце певні суб'єктивні чинники. Також не аби-яку роль відіграє визначення пропорційності заходів щодо особи кривдника та наявних загроз.

Отже, статистичні дані щодо домашнього насильства завжди були й залишаються вражаючими, так в Україні за 2019 рік було зареєстровано близько двохсот тисяч звернень щодо домашнього насильства [5]. Зрозуміло, що не кожна особа наважиться розповісти про свою проблему, хоча б через те, що є загроза подальшого застосування насильства з ще більшою жорстокістю. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство повинні бути тим чинником, що дадуть особі змогу не хвилюватися через свою безпеку після звернення за допомогою через домашнє насильство. І тут треба наголосити на тому, що в Україна це потребує ще подальшого вдосконалення, можливо через те, що це є чимось новим для нашої правової системи, або через недосконалість механізму реалізації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. «Коли вб'ють – тоді й приходьте». Про що свідчить опитування НВ на тему домашнього насильства. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/statistika-os-domashnye-nasilstvo-novini-ukrajini-50044260.html> (дата звернення: 14.04.2020).
2. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15 листопада 2001 р. № 2789-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14> (дата звернення: 14.04.2020).

3. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Ваїте, 2019. 288 с.
4. Ухвала ВС від 28 листопада 2019 року у справі № 453/225/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86035315> (дата звернення: 14.04.2020).
5. За домашнє насильство – за ґрати: Як в Україні та світі борються за знуцанням у родині. URL: https://zik.ua/news/2019/11/22/za_domashnie_nasylstvo__za_hraty_yak_v_ukraini_ta_svit_i_boriatsia_zi_znushchanniam_u_rodyni_946146 (дата звернення: 14.04.2020).

КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ ЯК СПОСІБ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ

Рспін Д. А.

*Студент III курсу ННІ права
Сумського державного університету
Науковий керівник: Думчиков М. О.
к. ю. н., асистент кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Майбутнє кожної країни світу досить сильно залежить від економіки. А для того, щоб забезпечити легальне існування та розвиток цієї сфери потрібно уникати або запобігати злочинам, а також, не зашкоджувати окремим особам, організаціям, установам, підприємствам або країнам в економічних питаннях. За останнє десятиліття в Україні зросла кількість користувачів мережі Інтернет, паралельно з цим зріс і рівень кіберзлочинності. Сьогодні персональний комп'ютер, телефон або інший гаджет з доступом до мережі Інтернет є звичайною справою, яка необхідна задля того, щоб забезпечити себе доступом до великої кількості інформації, передачі різноманітних документів, файлів та будь-яких даних, здатність проводити банківські операції, торгівлю, грошові транзакції тощо.

Серед основних проблем в Україні можна виділити тіньову економіку та кіберзлочинність. Це і заважає подальшому розвитку нашої країни у всебічних напрямках, в тому числі, і на міжнародній арені, оскільки через подібні проблеми ми лишаємося іноземних інвестицій, можливих вигідних ринкових відносин тощо. На відміну від «класичного» відмивання доходів, що отриманні злочинним шляхом, за допомогою використання банківської системи, легалізація доходів, одержаних кіберзлочинним шляхом заснована на використанні різних типів транзакцій, від банківських переказів, поповнення або зняття готівки до використання цифрової валюти. Вирішення даних проблем є актуальними в умовах сучасних геополітичних викликів, євроінтеграційних